

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**QARSHI MUHANDISLIK – IQTISODIYOT INSTITUTI
O'ZBEKISTON TARIHI KAFEDRASI**

Ro'yxarga olindi:

175
"29" 08 2022 yil

O'ZBEKISTON TARIHI FANI SILLABUSI
(Bakalavr ta'lim yo'nalishlari uchun)

Ma'ruza	30 soat
Seminar	30 soat
Mustaqil ta'lim	60 soat
Jami:	120 soat

*Bilim sohasi 700000-Muhandislik
ishlov berish va qurilish sohalari*

Ta'lim sohasi 710000-Muhandislik ishi

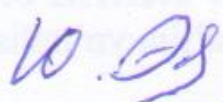
*Ta'lim yo'nalishi (1.01)) 60411700 –
Logistika (Agrologistika)*

Qarshi – 2022 yil

Tuzuvchi: **Ergasheva Yulduz Alimovna** – O‘zbekiston tarixi kafedrası mudiri, tarix fanları doktori, professor
Vasiyeva Dilorom Ibragimovna – O‘zbekiston tarixi kafedrası dotsenti

Taqrizchilar **Ahmedov B.** – “Ijtimoiy fanlar” kafedrası mudiri, dotsent
Ochilova G. – “Ijtimoiy fanlar” kafedrası dotsenti

Ishchi dastur Qarshi muhandislik iqtisodiyot institutining 2022-yil 28-iyundagi 11-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan fanning namunaviy dasturi asosida tayyorlandi. 2022-yil ____ avgustda kafedra majlisida ko‘rib chiqilib, institut Uslubiy Kengashida (bayonnoma №1, 29 avgust 2022 yil) tasdiqlanib o‘quv jarayonida foydalanishga ruxsat etilgan.

Kafedra mudiri: **prof. Yu. Ergasheva**

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i: **Sh. Turdiyev**

“O‘zbekiston tarixi” fani sillabusi

Fan (modul) kodi	O‘quv yili 2022-2023	Semestr 1/2	ECTS krediti 4
Fan (modul) turi Majburiy	Ta’lim tili o‘zbek tili		Haftalik dars soati 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim	Jami yuklama
O‘zbekiston yangi tarixi	60	60	120

O‘qituvchi haqida ma’lumot

Kafedra nomi	O‘zbekiston tarixi		
<i>O‘qituvchilar</i>	F.I.SH.	Telefon nomeri	e-mail
<i>Ma’ruzachi</i>			
<i>Amaliy mashg‘ulot</i>			
<i>Mustaqil ta’lim mashg‘uloti</i>			

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishning maqsadi - yosh avlod ongida insoniyat uchun eng muhim bo‘lgan ma’naviyatni shakllantirish hamda yanada yuksaltirish, milliy tarix, milliy g‘urur va iftixor manbai hisoblanishini yosh avlod ongiga singdirish, ularda tarixiy xotira, tarixiy tafakkur ko‘nikmasini tarbiyalash milliy g‘oya va yuksak ma’naviy dunyosini boyitish, ularni o‘z xalqi va Vataniga sadoqat, amalga oshirilayotgan ulkan bunyodkorlik ishlarining faol ishtirokchisi bo‘lish ruhida fikrlash va yashashga o‘rgatishdan iborat.

Fanni o‘qitishning vazifalari:

- Vatanimiz hududlarida eng qadimgi davrlardan boshlab bo‘lib o‘tgan tarixiy-madaniy jarayonlarni xolisona hamda manbalarga tayangan holda tahlil qilish, o‘rganish, ularning sabablari va mohiyatini ochib berish;
- Yoshlarimizda o‘zlikni anglash, vatanparvarlik, tarixiy qadriyatlarga hurmat, boy tariximizni qadrlash fazilatlarini shakllantirish;
- tarixning turli davrlarida mamlakat iqtisodiy va madaniy ravnaqi uchun fidoyilik qilgan davlat arboblari, ulug‘ sarkardalar, ilm-fan hamda madaniyat namoyandalari, milliy qahramonlar faoliyatini xolisona baholash asosida yoshlarimizni millatparvarlik ruhida tarbiyalash;
- tarixiy xotira asosida yoshlarimizni “Biz hech kimdan kam emasmiz va kam bo‘lmaymiz” g‘oyasi ruhida tarbiyalash;
- hozirgi kunda mamlakatimizda o‘tkazilayotgan islohotlar va juda ko‘plab bo‘layotgan zamonaviy o‘zgarishlar mohiyatini, huquqiy-demokratik jamiyat qurish yo‘lidagi yangiliklarni, O‘zbekistonning jahon hamjamiyatga integratsiyalashuvi jarayonlarini yoshlarga yetkazish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

№	Ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari	Ma'ruza
1	1-mavzu. Kirish. Ўзбекистон tarixi fanining predmeti, uni o'rganishning nazariy-metodologik asoslari, manbalari va ahamiyati - O'zbekiston tarixi fanining predmeti va tadqiqot obyekti, nazariy metodologik tamoyillari. O'zbekiston tarixining jahon xalqlari tarixi bilan uzviy bog'liqligi. - O'zbekiston tarixining dolzarb muammolari. O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.Karimov asarlarida bu masalalarning yoritilishi. - O'zbekiston tarixini o'rganishda moddiy va yozma manbalarning o'rni hamda ahamiyati. Ma'naviy meros, madaniy boyliklar, ko'hna tarixiy yodgor-liklar ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar ekanligi. Har tomonlama yetuk, ma'naviy barkamol, ongida milliy g'oya va Vatan ravnaqi mafkurasi ustunlik qiladigan, yuksak ma'naviyatli komil insonlarni tarbiyalashda O'zbekiston tarixi fanining o'rni. - Vatan tarixini davrlashtirish. - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoyev XXI asr barkamol avlodi, ma'naviy yetuk shaxsni tarbiyalashda tarix fanining o'rni va saboqlari xususida.	2
2	2-mavzu. Markaziy Osiyo jahon sivilizatsiyasining ajralmas qismi - Sivilizatsiya tushunchasi. O'zbekiston qadimgi sivilizatsiya va madaniyat beshigi. - Insonning paydo bo'lishi xususidagi qarashlar va nazariyalar. Antropogenez jarayoni. Insoniyatning dastlabki ajdodlari, ularning makonlari. Vatanimiz odamzod ilk bor paydo bo'lgan mintaqalardan biri ekanligi. Qadimgi odamlarning turmush tarzi, mashg'ulotlari. - Ibtidoiy jamiyat, uni davrlashtirish va bu boradagi yangicha yondashuvlar. Paleolit (qadimgi tosh) davri. Mezolit (o'rta tosh) davri. Neolit (yangi tosh) davri. Eneolit davri. Bronza davri, uning yodgorliklari: Namozgoh, Oltintepa, Sopollitepa, Tozabog'yob, Amirobod, Chust madaniyatlari. Vatanimiz hududlarida o'troq dehqonchilikning rivojlanishi. Patriarxal ota urug'i munosabatlarining yuzaga kelishi. - Zardushtiylik ta'limoti, uning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni. "Avesto". "Ezgu fikr, ezgu so'z, ezgu amal". "Avesto"ning insonning ma'naviy hayotini shakllantirishdagi o'rni.	2
3	3-mavzu. O'zbek davlatchiligining shakllanishi va dastlabki taraqqiyot bosqichlari - Davlatchilik tushunchasi. Davlat tuzilmalarining shakllanish shart-sharoitlari va omillari. O'lkamiz hududlarida dastlabki davlatlarning tashkil topishi. Ilk davlatchilik shakllari xususidagi munozaralar. - Qadimgi Xorazm davlati. Xorazm haqidagi yozma va arxeologik ma'lumotlar, hududiy chegaralari masalalari. "Katta Xorazm". Qadimgi Baqtriya davlati. Yozma va arxeologik ma'lumotlar. Baqtriyaning hududiy chegaralari. Sug'd (Sug'diyona) va uning hududi. - Ahmoniylarning O'rta Osiyoni bosib olishi. Mahalliy aholining bosqinchilarga qarshi ozodlik uchun kurashi. To'maris, Shiroq qahramonligi. Frada qo'zg'oloni.Yunon-makedon qo'shinlarining Aleksandr Makedonskiy boshchiligida	2

	O'rta Osiyoga yurishi. Spitamen boshchiligidagi harakatlar. 4. Qang' davlatining tashkil topishi. Yuechji qabilalarining O'rta Osiyoga kirib kelishi. Kushonlar (guysuan) sulolasining siyosiy hokimiyatni egallashi. Kushonlar tomonidan mintaqadagi siyosiy uyushmalarning birlashtirilishi. 5. Qadimiy yozuv madaniyati. Oromiy yozuvi. Baqtriya, Xorazm, Sug'd yozuvlarining Oromiy yozuvi tarkibidan ajralib chiqishi. Yunon-Baxtar yozuv. 6. Buyuk ipak yo'lining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari. «Lojuvard yo'li», «Shoh yo'li», «G'arbiy meridional yo'l».	
4	4-mavzu. O'zbek xalqining etnik shakllanishi 1. O'zbek xalqi etnogenezi va uning tarixshunosligi. Urug', qabila, elat, xalq va millat tushunchalari. O'zbek xalqining etnik shakllanishi va uning asosiy bosqichlari. 2. Mil.av. I ming yillikning o'rtalarida Markaziy Osiyo hududlaridagi etnik va ijtimoiy holat. Aholi o'rtasidagi etnik va madaniy munosabatlar. Milodiy I ming yillik o'rtasida bu jarayonning yanada jonlanishi. 3. IX-XII asrlarda qarlulqlar, o'g'uzlar, qipchoqlar, chigillar va boshqa turkiy qavmlarning o'zbek xalqining etnik shakllanishidagi o'rni. 4. XV asr oxiri - XVI asrlarda O'rta Osiyoga Dashti Qipchoq qabilalarining kirib kelishi va mahalliy aholi bilan aralashib, o'troqlashuvi. "O'zbek" atamasi. 5. Sovet davrida O'rta Osiyoda "milliy davlat chegaralanishi"ning o'tkazilishi, Turkiston o'lkasining etnik va hududiy jihatdan parchalanib ketishi. Mintaqada O'zbekiston va boshqa respublikalarning tashkil topishi. 6. O'zbekistonning milliy mustaqillik davridagi etnik holati va bu sohadagi o'zgarishlar. Millatlararo do'stlik va hamjihatlik.	2
5	5-mavzu. Ilk o'rta asrlarda o'zbek davlatchiligi va ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy hayot 1. Xioniylar va kidariylar. O'rta Osiyo hududlariga ko'chmanchi qabilalarning yurishlari. Eftaliylar. O'rta Osiyoda eftaliylar davlatining shakllanishi, uning hududiy chegarasi. Eftaliylar va Eron sosoniylari. Eftaliylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot 2. Turk xoqonligining vujudga kelishi. Bumin hoqon. Istami Yabg'u xoqon. Xoqonlik aholisining etnik tarkibi va tili. Turk xoqonligi tomonidan O'rta Osiyo va Uraloldi hududlarining zabt etilishi. Turk xoqonligi davrida mamlakat boshqaruv usuli. 3. Arab xalifaligi. Xalifalar tomonidan amalga oshirilgan istilochilik yurishlari. Movarounnahrning Qutayba ibn Muslim boshchiligidagi arab qo'shini tomonidan istilo qilinishi. 4. Mustamlaka zulmining yanada kuchayishi. G'urak va Devashtich. Xalq g'alayonlari. Muqanna qo'zg'oloni va uning tarixiy ahamiyati. Arab xalifaligining zaiflashuvi. 5. Islom dinining yoyilishi. Masjidlar qurilishi. Qur'oni-karim – muqaddas kitob.. Hadislar va ularning ijtimoiy-siyosiy mohiyati. Islom dini ta'limotini rivojlantirishda O'rta Osiyolik olimlarining hissasi.	4
6	6-mavzu. IX-XII asrlarda o'zbek davlatchiligi. O'rta Osiyo xalqlari hayotida yuz bergan uyg'onish davri. Fan va madaniyatning yuksak ravnaqi. Mo'g'ullar istilosi va zulmiga qarshi kurash. Jaloliddin Manguberdi – Vatan himoyachisi 1. IX asr boshlarida Movarounnahrning siyosiy ahvoli. Mahalliy zodagonlar mavqeining o'sishi. Tohiriylar davlati. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Tohiriylar bilan safforiylar o'rtasidagi kurash. 2. Somoniylar sulolasi. Ismoil Somoniy. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Davlatni boshqarish tartibi. G'aznaviylar davlati. Sabuktagin va Mahmud G'aznaviy davrida davlatning kuchayishi. G'aznaviylar bilan saljuqiylar o'rtasidagi to'qnashuv. Saljuqiylar	2

	davlati. Ijtimoiy-iqtisodiy ahvol. Xorazmshoh-Anushteginiylar sulolasining hokimiyat tepasiga kelishi. Muhammad Xorazmshoh. Xorazmshoh-Anushteginiylar davlatining o'rta asr SHarqida tutgan o'rni. Davlat boshqaruvi. «Uyg'onish davri. Uning mazmun va mohiyati. IX-XII asrlar O'rta Osiyoda madaniy yuksalishni ta'minlagan omillar va shart-sharoitlar. - IX-XII asrlarda islom dini va so'fiylik. IX-XII asrlarda me'morchilik va san'at. - Chingizxon (Temuchin)ning mo'g'ullarni birlashtirib, kuchli davlat tuzishi. Mo'g'ullarning O'rta Osiyoga istilochilik yurishlari. Temur Malik jasorati. Jaloliddin Manguberdi-Vatan himoyachisi.Chig'atoy ulusining tashkil topishi. Boshqaruv tartibi.	
7	7-mavzu. Amir Temur va Temuriylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayot - XIV asr o'rtalarida Movarounnahrda ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Amir Temur Movarounnahr siyosiy kurash maydonida. Sohibqiron Amir Temur hokimiyatining o'rnatilishi. Amir Temurning mamlakatni birlashtirish va markazlashgan kuchli davlat tuzishdagi tarixiy xizmati. - Amir Temurning harbiy yurishlari. Amir Temur - buyuk davlat arbobi, mashhur sarkarda. Uning harbiy va siyosiy faoliyati tahlili. "Kuch -adolatda" shiorining mazmun-mohiyati. Amir Temurning O'rta Osiyo va jahon tarixida tutgan o'rni. - Davlat siyosatida islom dinining roli. Saltanatni boshqarish tizimi. Qo'shinning tuzilishi va harbiy intizom. Soliq siyosati. "Temur tuzuklari" – davlat boshqaruv ishidagi muhim manba sifatida. Mamlakatni boshqarishning suyurg'ol usuli. - Amir Temur vafotidan keyin temuriy shahzodalar o'rtasida toju-taxt uchun ichki kurashlar. Markazlashgan davlatning parchalanishi. Shohruh Mirzo hukmronligi davrida temuriylar saltanati. - Movarounnahrda Mirzo Ulug'bek hukmronligi. Ichki va tashqi siyosat. Mirzo Ulug'bek davrida madaniyat, ilm-fan va adabiyot ravnaqi.	2
8	8-mavzu. O'zbekiston hududlarining xonliklarga bo'linib ketishi, uning sabablari va oqibatlari - Tarixiy yozma manbalar. Muhammad SHayboniyxon yurishi. Movarounnahr va Xurosonning shayboniylar tomonidan bosib olinishi va shayboniylar sulolasi Movarounnahrda hukmronligining o'rnatilishi. SHayboniylar sulolasining boshqaruv tizimi. SHayboniylar davrida madaniy hayot. - Buxoro xonligining tashkil topishi. Abdullaxon II. Uning mamlakatni markazlashtirishga ko'rsatilgan harakatlari Obodonlashtirish, madrasa, machit, yangi imoratlar, sug'orish inshootlarini qurish ishlari. Buxoro xonligida ashtarxoniylar (joniylar) sulolasi hukmronligining o'rnatilishi. Buxoro xonligining ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy ahvoli. - Madaniy hayot rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Buxoro xonligida hokimiyatning mang'it amirlari qo'lga o'tishi. Mang'itlar davrida Buxoro amirligining ijtimoiy va davlat tuzumi. Buxoro amirligida madaniy hayot. - Xiva xonligining tashkil topishi. SHayboniylarning Xivadagi hukmronligi. Elbarsxon, Abulg'ozixon, Anushxon. Qo'ng'iroq sulolasining hokimiyat tepasiga kelishi. Muhammad Rahimxon davrida xonlik chegaralarining kengaytirilishi. Ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy axvol. - XVIII asrda Farg'ona vodiysidagi siyosiy vaziyat. O'zbeklarning ming urug'idan bo'lgan Shohruhbiy tomonidan Qo'qon xonligiga asos solinishi. Xonlikning hududi va aholisi, ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy hayoti. Qo'qon xonligida madaniy hayot.	4
9	9-mavzu. O'zbek xonliklarining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi. Mustamlakachilik zulmiga qarshi milliy ozodlik harakati. Jadidchilik Mavzu tarixshunosligi. XIX asr o'rtalarida o'zbek xonliklarining ijtimoiy-siyosiy	2

	ahvoli va o'zaro munosabatlari. O'rta Osiyo masalasida Angliya bilan Rossiya o'rtasidagi raqobat. - Rossiya imperiyasi qo'shinlarining Qo'qon xonligi hududlariga hujumi. Turkiston general-gubernatorligining tashkil etilishi. - Kaufmanning Xiva xonligiga bosqinchilik yurishi. Qo'qon xonligida siyosiy tanglik. Xalq qo'zg'olonlari. Rossiya imperiyasi tomonidan Qo'qon xonligining bosib olinishi va xonlikning tugatilishi. Farg'ona viloyatining tashkil etilishi. - Rossiya aholisini ko'chirib keltirish siyosati. Mahalliy aholining unumdor yerlardan siqib chiqarilishi. Mustamlakachilikni kuchaytirishga qaratilgan madaniy va ma'rifiy siyosat. Rus-tuzem maktablari. Xiva xonligi va Buxoro amirligi chor Rossiyasi zulmi ostida. - Rossiya imperiyasining mustamlakachilik zulmiga qarshi milliy ozodlik harakatining boshlanishi, uning bosqichlari. Farg'ona vodiysidagi xalq harakatlari. Toshkent qo'zg'oloni. Andijon qo'zg'oloni va b. - Jadidlar harakatining yuzaga kelishi. Uning atoqli vakillari. Birinchi jaxon urushining o'lka hayotiga salbiy ta'siri. 1916 yilgi xalq qo'zg'oloni va uning xarakteri.	
10	10-mavzu. Turkistonda mustabid sovet hokimiyatining o'rnatilishi va unga qarshi qurolli harakat. Sovet davlatida ma'muriy buyruqbozlik tuzumining kuchayishi va inqirozi davrida O'zbekiston (1946-1991 yy.) - Rossiyada 1917 yil fevral burjua-demokratik inqilobi va uning Turkistonga ta'siri. Sovetlar hokimiyatining o'rnatilishi. Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakatning boshlanishi, uning mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, bosqichlari. 20-yillarda ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy vaziyat. Yer-suv islohotlari. O'rta Osiyoda milliy davlat chegaralanishi. Siyosiy qatog'onlar. - Ikkinchi jahon urushi. O'zbekistonning urush girdobiga tortilishi. O'zbekiston jangchilarining frontda ko'rsatgan jasoratlari. - XX asrning 50-60 yillarida janubiy O'zbekistonda ijtimoiy ta'minot va sog'liqni saqlash tizimidagi mavjud muammolar hamda aholining ijtimoiy turmush sharoiti va uni yaxshilashning asosiy yo'nalishlari. 80-yillarning o'rtalarida ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy hayotdagi inqiroz. «Qayta qurish» va uning cheklanganligi. «Paxta ishi», «O'zbeklar ishi». Ommaviy qatog'onlar. Farg'ona fojeasi. - Islom Karimovning O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy qo'mitasiga birinchi kotibi etib saylanishi. Respublika ijtimoiy-siyosiy hayotida o'zgarishlar. 1991 yil avgust voqealari. SSSRning tanazzulga yuz tutishi.	2
11	11-mavzu. O'zbekistonda davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi - Mustaqillik arafasida respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvol. O'zlikni anglashga intilishning kuchayishi. Siyosiy tizimdagi o'zgarishlar. - O'zbekistonning davlat mustaqilligini e'lon qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. - Mustaqillikning ilk davrida davlat suverenitetini mustahkamlash yo'lidagi sa'yi-harakatlar. 1991 yil 29 dekabrda referendum va umumxalq tomonidan O'zbekiston Respublikasining mustaqilligini ma'qullanishi. I. Karimovning O'zbekiston Respublikasi Prezidenti etib saylanishi.	2
12	12-mavzu. Demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati asoslarining barpo etilishi Siyosiy islohotlar. Davlat hokimiyatining milliy, huquqiy, demokratik asoslarining barpo etilishi. Qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatlari.	2

	2. Ko'ppartiyaviylik tizimiga asos solinishi. O'zbekiston parlamenti. Ikki palatali parlament. Vazirlar Mahkamasi, uning ijro etuvchi hokimiyatning muhim bo'g'ini sifatidagi o'rni. Xalq xo'jaligi tizimi boshqaruvidagi islohotlar. 3. Sud hokimiyati islohotlari. Mahalliy davlat hokimiyati organlari. O'zbekistonda erkin fuqarolik jamiyati asoslarining yaratilishi. 4. Fuqarolarning o'zini-o'zi boshqaruv organlari. Millatlararo tinchlik va totuvlikning ta'minlanishi. O'zbekistonda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. Inson haq-huquqlari.	
13	13-mavzu. Mustaqillik yillarida O'zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy-madaniy taraqqiyoti 1. Taraqqiyotning «O'zbek modeli». Iqtisodiy islohotlar. Davlat mulkini xususiyashtirish mexanizmining yaratilishi. 2. Ko'p ukldli iqtisodiyot. Tadbirkorlikning rivojlanishi. Bozor infratuzilmasi shakllanishi. Iqtisodiyotdagi chuqur tarkibiy o'zgarishlar. Agrar islohotlar. Iqtisodiy barqarorlikning ta'minlanishi. Kuchli ijtimoiy siyosat. 3. Mustaqillik yillarida ma'naviy hayot. Ma'naviy qadriyatlarning tiklanishi. Diniy qadriyatlar va islom ma'naviyatining tiklanishi. Milliy g'oyani aholi ongiga singdirish zarurati. O'zbekistonda millatlararo munosabatlardagi barqarorlik. 4. "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi". "Ta'lim to'g'risida"gi qonunning yangi tahrirda qabul qilinishi (11 yillik maktablarning tiklanishi. Yangi tipdagi kasb-hunar maktablarining, kollej va texnikumlarning tashkil etilishi). Oliy ta'lim sohasida qabul qilingan qonunlar va ularda belgilangan vazifalar. 5. O'zbekistonda ilm-fanning rivojlanishi. Madaniyat va san'at. Jismoniy tarbiya va sport. Qoraqalpog'istonning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-ma'rifiy taraqqiyoti.	2
14	14-mavzu. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integrasiyalashuvi 1. Tinchliksevar mustaqil tashqi siyosat asoslarining ishlab chiqilishi. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga qo'shilishi. BMT, YEXHTga a'zo bo'lishi va ular bilan ko'p tomonlama hamkorlikning yo'lga qo'yilishi. SHanxay hamkorlik tashkiloti va O'zbekiston. 2. O'zbekiston va MDH. O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan o'zaro hamkorligi. O'zbekistonning yevropa ittifoqi mamlakatlari bilan istiqbolli hamkorliklari. 3. Tashqi siyosiy faoliyat konsepsiyasi. O'zbekiston tashqi siyosatida Rossiya, AQSH, Xitoy mamlakatlarining o'rni. O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida olib borgan siyosati. 4. Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalari. Xalqaro terrorizm, giyohvandlik va odam savdosiga qarshi kurashda O'zbekiston Respublikasining faolligi. Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo'nalishlar.	2
15	15-mavzu. Yangilanayotgan O'zbekiston: milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari 1. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasining ishlab chiqilishi, hayotga joriy etilishi va uning ahamiyati. 2. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi va unda belgilangan ustuvor yo'nalishlar: - Davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari; - Qonun ustuvorligini ta'minlash va sud huquq tizimini yanada isloh qilishning	

	ustuvor yo‘nalishlari; - Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo‘nalishlari; - Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlari; - xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlash hamda chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo‘nalishlar; 3. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida “Harakatlar strategiyasidan Taraqqiyot strategiyasi sari” tamoyili ilgari surilgan. 4. 2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida belgilangan ustuvor yo‘nalishlar: - inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish; - mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish; - milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘lish sur‘atlarini ta‘minlash; - adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish; - ma‘naviy taraqqiyotni ta‘minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish; - milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish, - mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish.	
JAMI:		30 soat

IV. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlarida talabalar O‘zbekiston tarixi fanidan ma’ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo‘yicha tayyorgarlik ko‘rish jarayonida qo‘shimcha adabiyotlar va manbalar bilan tanishish orqali qo‘shimcha bilim oladilar. Natijada, ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Seminar mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

№	Seminar mashg‘ulotlari mavzulari	Seminar
1	1-mavzu. Markaziy Osiyo jahon sivilizasiyasining ajralmas qismi 1. Sivilizasiya tushunchasi. O‘zbekiston qadimgi sivilizasiya va madaniyat beshigi. 2. Insonning paydo bo‘lishi xususidagi qarashlar va nazariyalar. Antropogenez jarayoni. Insoniyatning dastlabki ajdodlari, ularning makonlari. Vatanimiz odamzod ilk bor paydo bo‘lgan mintaqalardan biri ekanligi. Qadimgi odamlarning turmush tarzi, mashg‘ulotlari. 3. Ibtidoiy jamiyat, uni davrlashtirish va bu boradagi yangicha yondashuvlar. Paleolit (qadimgi tosh) davri. Mezolit (o‘rta tosh) davri. Neolit (yangi tosh) davri. Eneolit davri. Bronza davri, uning yodgorliklari: Namozgoh, Oltintepa, Sopollitepa, Tozabog‘yob, Amirobod, Chust madaniyatlari. Vatanimiz hududlarida o‘troq dehqonchilikning rivojlanishi. Patriarxal ota urug‘i munosabatlarining yuzaga kelishi. 4. Zardushtiylik ta’limoti, uning jahon sivilizasiyasidagi o‘rni. “Avesto”. “Ezgu fikr, ezgu so‘z, ezgu amal”. “Avesto”ning insonning ma‘naviy hayotini shakllantirishdagi o‘rni.	2

2	2-mavzu. O‘zbekiston hududida dastlabki davlatlarning paydo bo‘lishi va rivojlanish bochqichlari (qadimgi, antik va ilk o‘rta asrlar) 1. Davlatchilik tushunchasi. Davlat tuzilmalarining shakllanish shart-sharoitlari va omillari. O‘lkamiz hududlarida dastlabki davlatlarning tashkil topishi. Ilk davlatchilik shakllari xususidagi munozaralar. 2. Qadimgi Xorazm davlati. Xorazm haqidagi yozma va arxeologik ma’lumotlar, hududiy chegaralari masalalari. “Katta Xorazm”. Qadimgi Baqtriya davlati. Yozma va arxeologik ma’lumotlar. Baqtriyaning hududiy chegaralari. Sug‘d (Sug‘diyona) va uning hududi. 3. Ahmoniylarning O‘rta Osiyoni bosib olishi. Mahalliy aholining bosqinchilarga qarshi ozodlik uchun kurashi. To‘maris, Shiroq qahramonligi. Frada qo‘zg‘oloni. Yunon-makedon qo‘shinlarining Aleksandr Makedonskiy boshchiligidagi O‘rta Osiyoga yurishi. Spitamen boshchiligidagi harakatlar. 4. Antik davlatlarning tashkil topishi. Yuechji qabilalarining O‘rta Osiyoga kirib kelishi. Kushonlar (guysuan) sulolasining siyosiy hokimiyatni egallashi. 5. Eftaliylar. Turk xoqonligining vujudga kelishi. Arab xalifaligi. Xalifalar tomonidan amalga oshirilgan istilochilik yurishlari.	2
3	3-mavzu. O‘zbek xalqining etnik shakllanishi 1. O‘zbek xalqi etnogenezi va uning tarixshunosligi. Urug‘, qabila, elat, xalq va millat tushunchalari. O‘zbek xalqining etnik shakllanishi va uning asosiy bosqichlari. 2. Mil.av. I ming yillikning o‘rtalarida Markaziy Osiyo hududlaridagi etnik va ijtimoiy holat. Aholi o‘rtasidagi etnik va madaniy munosabatlar. Milodiy I ming yillik o‘rtasida bu jarayonning yanada jonlanishi. 3. IX-XII asrlarda qarluqlar, o‘g‘uzlar, qipchoqlar, chigillar va boshqa turkiy qavmlarning o‘zbek xalqining etnik shakllanishidagi o‘rni. 4. XV asr oxiri - XVI asrlarda O‘rta Osiyoga Dashti Qipchoq qabilalarining kirib kelishi va mahalliy aholi bilan aralashib, o‘troqlashuvi. “O‘zbek” atamasi. 5. O‘zbekistonning milliy mustaqillik davridagi etnik holati va bu sohadagi o‘zgarishlar. Millatlararo do‘stlik va hamjihatlik.	2
4	4-mavzu. IX-XII asrlarda O‘rta Osiyo xalqlari hayotida yuz bergan uyg‘onish (renessans) davri: fan va madaniyat ravnaqi 1. «Uyg‘onish davri. Uning mazmun va mohiyati. IX-XII asrlar O‘rta Osiyoda madaniy yuksalishni ta’minlagan omillar va shart-sharoitlar. 2. Xorazm Ma’mun akademiyasi. Qomusiy olimlar. Muso al-Xorazmiy, Al-Farg‘oniy, . Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino. Olimlarning tibbiyot sohasida yutuqlari. Al-Farobiy buyuk qomusiy olim. 3. Mahmud Qoshg‘ariy, Ahmad Yugnakiy, Yusuf Xos Xojib. 4. IX-XII asrlarda islom dini va so‘fiylik. . Imom Buxoriy. «Al-Jome‘». Hadislar tasnifi. Imom Termiziy. Yusuf Hamadoniy, Ahmad Yassaviy, Abduxoliq G‘ijduvoni, Najmiddin Kubro. Kubroviya oqimi. Naqshbandiya tariqati. 5. IX-XII asrlarda me’morchilik va san’at. IX-XII asrlarda me’morchilik va san’at.	4
5	5-mavzu. Mo‘g‘ullar istilosi va zulmiga qarshi kurash 1. Chingizxon (Temuchin)ning mo‘g‘ullarni birlashtirib, kuchli davlat tuzishi. Mo‘g‘ullar hujumi arafasida Xorazmshohlar davlatidagi vaziyat. Urganch kengashi. O‘tror mudofaasi. Xo‘jand qamali. Temur Malik jasorati. 2. Xorazmshoh qo‘shinlarining mag‘lubiyati, uning sabablari. Jaloliddin Manguberdi-	2

	Vatan himoyachisi. - Chig'atoy ulusining tashkil topishi. Boshqaruv tartibi. Mahmud Yalavoch. Soliqlar. - Chingiziylar orasidagi ichki kurash va uning Chig'atoy ulusiga ta'siri. Kebekxonning ma'muriy va pul islohotlari. Chig'atoy ulusining parokandalikka uchrashi. - Madaniy hayot. Pahlavon Mahmud, Jaloliddin Rumiy. Burhoniddin Rabg'uziy, Bahouddin Naqshband.	
6	6-mavzu. Amir Temur va Temuriylar davrida o'zbek davlatchiligi - XIV asr o'rtalarida Movarounnahrda ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Amir Temur Movarounnahr siyosiy kurash maydonida. Sohibqiron Amir Temur hokimiyatining o'rnatilishi. Amir Temurning mamlakatni birlashtirish va markazlashgan kuchli davlat tuzishdagi tarixiy xizmati. - Amir Temurning harbiy yurishlari. Amir Temur - buyuk davlat arbobi, mashhur sarkarda. Uning harbiy va siyosiy faoliyati tahlili. "Kuch -adolatda" shiorining mazmun-mohiyati. Amir Temurning O'rta Osiyo va jahon tarixida tutgan o'rni. - Davlat siyosatida islom dinining roli. Saltanatni boshqarish tizimi. Qo'shinning tuzilishi va harbiy intizom. Soliq siyosati. "Temur tuzuklari" – davlat boshqaruv ishida muhim manba sifatida. Mamlakatni boshqarishning suyurg'ol usuli. - Amir Temur vafotidan keyin temuriy shahzodalar o'rtasida toju-taxt uchun ichki kurashlar. Markazlashgan davlatning parchalanishi. Shohruh Mirzo hukmronligi davrida temuriylar saltanati. - Movarounnahrda Mirzo Ulug'bek hukmronligi. Ichki va tashqi siyosat. Mirzo Ulug'bek davrida madaniyat, ilm-fan va adabiyot ravnaqi.	2
7	7-mavzu. O'zbekiston hududlarining xonliklarga bo'linib ketishi, uning sabablari va oqibatlari - Tarixiy yozma manbalar. Muhammad SHayboniyxon yurishi. Movarounnahr va Xurosonning shayboniylar tomonidan bosib olinishi va shayboniylar sulolasi Movarounnahrda hukmronligining o'rnatilishi. SHayboniylar sulolasining boshqaruv tizimi. SHayboniylar davrida madaniy hayot. - Buxoro xonligining tashkil topishi. Abdullaxon II. Uning mamlakatni markazlashtirishga ko'rsatilgan harakatlari. Buxoro xonligida ashtarxoniylar (joniylar) sulolasi hukmronligining o'rnatilishi. - Madaniy hayot rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Buxoro xonligida hokimiyatning mang'it amirlari qo'liga o'tishi. Mang'itlar davrida Buxoro amirligining ijtimoiy va davlat tuzumi. Buxoro amirligida madaniy hayot. - Xiva xonligining tashkil topishi. SHayboniylarning Xivadagi hukmronligi. Ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy axvol. - XVIII asrda Farg'ona vodiysidagi siyosiy vaziyat. O'zbeklarning ming urug'idan bo'lgan Shohruhbiy tomonidan Qo'qon xonligiga asos solinishi. Qo'qon xonligida madaniy hayot.	4
8	8-mavzu. Chor Rossiyasining Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati. Milliy ozodlik kurashi. Jadidchilik - XIX asr o'rtalarida o'zbek xonliklarining ijtimoiy-siyosiy ahvoli va o'zaro munosabatlari. O'rta Osiyo masalasida Angliya bilan Rossiya o'rtasidagi raqobat. - Rossiya imperiyasi qo'shinlarining Qo'qon xonligi hududlariga hujumi. Turkiston general-gubernatorligining tashkil etilishi. Kaufmannning Xiva xonligiga bosqinchilik yurishi. Rossiya imperiyasi tomonidan Qo'qon xonligining bosib olinishi va xonlikning tugatilishi. Farg'ona viloyatining tashkil etilishi.	2

	3. Rossiya aholisini ko'chirib keltirish siyosati. Rus-tuzem maktablari. Xiva xonligi va Buxoro amirligi chor Rossiyasi zulmi ostida. 4. Rossiya imperiyasining mustamlakachilik zulmiga qarshi milliy ozodlik harakatining boshlanishi, uning bosqichlari. Farg'ona vodiysidagi xalq harakatlari. Toshkent qo'zg'oloni. Andijon qo'zg'oloni va b. 5. Jadidlar harakatining yuzaga kelishi. Uning atoqli vakillari. 1916 yilgi xalq qo'zg'oloni va uning xarakteri.	
9	9-mavzu. Turkistonda mustabid sovet hokimiyatining o'rnatilishi va unga qarshi qurolli harakat 1. Rossiyada 1917 yil fevral burjua-demokratik inqilobi va uning Turkistonga ta'siri. 2. Sovetlar hokimiyatining o'rnatilishi. Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakatning boshlanishi, uning mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, bosqichlari. 3. 20-yillarda ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy vaziyat. Yer-suv islohotlari. O'rta Osiyoda milliy davlat chegaralanishi. Siyosiy qatog'onlar. 4. Ikkinchi jahon urushi. O'zbekistonning urush girdobiga tortilishi. O'zbekiston jangchilarining frontda ko'rsatgan jasoratlari. 5.	2
10	10-mavzu. Sovet davlatida ma'muriy buyruqbozlik tuzumining kuchayishi va inqirozi davrida O'zbekiston (1946-1991 yy.) 1. Urushdan keyingi yillarda O'zbekistonning iqtisodiy hayoti. Sanoat va transport. Respublikamizning agrar xo'jaligi. Qo'riq va bo'z yerlarning o'zlashtirilishi. 2. O'zbekistonda 50-70-yillarda o'tkazilgan iqtisodiy islohotlar, ularning samarasizligi. Orol fojiasi. 3. Ma'naviy hayotda mafkuraviy cheklashlar, buyruqbozlikning kuchayishi. SHarof Rashidov-davlat va jamoat arbobi. 4. 80-yillarning o'rtalarida SSSRning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy hayotida inqirozli vaziyatning yanada keskinlashuvi. «Qayta qurish» konsepsiyasi va uning cheklanganligi. «Paxta ishi», «O'zbeklar ishi» va ularning salbiy oqibatlari. Farg'ona fojeasi. 5. 80-yillarning oxirlarida Islom Karimovning O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy qo'mitasiga birinchi kotib etib saylanishi. O'zbekiston Respublikasi «Davlat tili haqida»gi qonunning qabul qilinishi. 6. Islom Karimovning O'zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti etib saylanishi. Mustaqillik Deklarasiyasining qabul qilinishi va uning ahamiyati. 1990 yil avgust voqealari, markaziy davlatchilik tangligi va SSSRning tanazzulga yuz tutishi.	2
11	11-mavzu. O'zbekistonda davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi. 1. Mustaqillik arafasida respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvol. O'zlikni anglashga intilishning kuchayishi. Siyosiy tizimdagi o'zgarishlar. 2. O'zbekistonning davlat mustaqilligini e'lon qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. 3. Mustaqillikning ilk davrida davlat suverenitetini mustahkamlash yo'lidagi sa'yi-harakatlar. 4. 1991 yil 29 dekabrda referendum va umumxalq tomonidan O'zbekiston Respublikasining mustaqilligini ma'qullanishi. I. Karimovning O'zbekiston Respublikasi Prezidenti etib saylanishi.	2

12	12-mavzu. Mustaqil O‘zbekistonda demokratik huquqiy davlat, fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirish jarayoni 1. Siyosiy islohotlar. Davlat hokimiyatining milliy, huquqiy, demokratik asoslarining barpo etilishi. Qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatlari. 2. Ko‘ppartiyaviylik tizimiga asos solinishi. O‘zbekiston parlamenti. Ikki palatali parlament. Vazirlar Mahkamasi, uning ijro etuvchi hokimiyatning muhim bo‘g‘ini sifatidagi o‘rni. Xalq xo‘jaligi tizimi boshqaruvidagi islohotlar. 3. Sud hokimiyati islohotlari. Mahalliy davlat hokimiyati organlari. O‘zbekistonda erkin fuqarolik jamiyati asoslarining yaratilishi. 4. Fuqarolarning o‘zini-o‘zi boshqaruv organlari. Millatlararo tinchlik va totuvlikning ta‘minlanishi. O‘zbekistonda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. Inson haq-huquqlari.	2
13	13-mavzu. Mustaqillik yillarida O‘zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy, ma‘naviy-madaniy taraqqiyoti 1. Taraqqiyotning «O‘zbek modeli». Iqtisodiy islohotlar. Davlat mulkini xususiylashtirish mexanizmining yaratilishi. 2. Ko‘p ukkladli iqtisodiyot. Tadbirkorlikning rivojlanishi. Bozor infratuzilmasi shakllanishi. Iqtisodiyotdagi chuqur tarkibiy o‘zgarishlar. Agrar islohotlar. Iqtisodiy barqarorlikning ta‘minlanishi. Kuchli ijtimoiy siyosat. 3. Mustaqillik yillarida ma‘naviy hayot. Ma‘naviy qadriyatlarning tiklanishi. Diniy qadriyatlar va islom ma‘naviyatining tiklanishi. Milliy g‘oyani aholi ongiga singdirish zarurati. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlardagi barqarorlik. 4. "Ta‘lim to‘g‘risida"gi qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi". "Ta‘lim to‘g‘risida"gi qonunning yangi tahrirda qabul qilinishi (11 yillik maktablarning tiklanishi. Yangi tipdagi kasb-hunar maktablarining, kollej va texnikumlarning tashkil etilishi). Oliy ta‘lim sohasida qabul qilingan qonunlar va ularda belgilangan vazifalar. 5. O‘zbekistonda ilm-fanning rivojlanishi. Madaniyat va san‘at. Jismoniy tarbiya va sport. Qoraqalpog‘istonning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-ma‘rifiy taraqqiyoti.	2
14	14-mavzu. O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga integrasiyalashuvi 1. Tinchliksevar mustaqil tashqi siyosat asoslarining ishlab chiqilishi. O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga qo‘shilishi. BMT, YEXHTga a‘zo bo‘lishi va ular bilan ko‘p tomonlama hamkorlikning yo‘lga qo‘yilishi. SHanxay hamkorlik tashkiloti va O‘zbekiston. 2. O‘zbekiston va MDH. O‘zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan o‘zaro hamkorligi. O‘zbekistonning yevropa ittifoqi mamlakatlari bilan istiqbolli hamkorliklari. 3. Tashqi siyosiy faoliyat konsepsiyasi. O‘zbekiston tashqi siyosatida Rossiya, AQSH, Xitoy mamlakatlarining o‘rni. O‘zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta‘minlash borasida olib borgan siyosati. 4. Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalari. Xalqaro terrorizm, giyohvandlik va odam savdosiga qarshi kurashda O‘zbekiston Respublikasining faolligi. Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlash hamda chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo‘nalishlar.	2
15	15-mavzu. Yangilanayotgan O‘zbekiston: milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari 1. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasining ishlab chiqilishi,	2

	hayotga joriy etilishi va uning ahamiyati. 2. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi va unda belgilangan ustuvor yo‘nalishlar: - Davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo‘nalishlari; - Qonun ustuvorligini ta‘minlash va sud huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlari; - Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo‘nalishlari; - Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlari; - xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlash hamda chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo‘nalishlar; 3. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida “Harakatlar strategiyasidan — Taraqqiyot strategiyasi sari” tamoyili ilgari surilgan. 4. 2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida belgilangan ustuvor yo‘nalishlar: - inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish; - mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish; - milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘shirish sur‘atlarini ta‘minlash; - adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish; - ma‘naviy taraqqiyotni ta‘minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish; - milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish; - mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish.	
JAMI:		30 soat

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limdan ko‘zlangan maqsad va vazifalar – bu talabalarda mustaqil bilim olish ko‘nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lim seminar mashg‘ulotlariga tayyorgarlik ko‘rishdan tashqari fan dasturida ko‘rsatilmagan, ammo fan bo‘yicha talabaning bilim doirasini kengaytiruvchi qo‘shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o‘z ichiga oladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etilgan mavzular:

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soat
1	O‘zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning «Tarixiy xotirasiz kelajak yo‘q» asaridagi tarix fanini rivojlantirish borasidagi konseptual g‘oyalarning ahamiyati.	2
2	“Avesto” - tarixiy manba sifatida.	2
3	O‘zbekistonda dastlabki davlatlarning paydo bo‘lishi va rivojlanish bo‘lajaklari.	2

4	Turkiy xalqlarning kelib chiqishi, tarqalishi va hozirgi zamon.	2
5	Imom Al-Buxoriyning «Jome' as-Sahih» asari – Islom dinining muhim tarixiy manbasi.	2
6	IX-XII asrlarda o'zbek davlatchiligi.	2
7	O'rta Osiyoda uyg'onish (renessans) davri (IX-XII asrlar).	2
8	O'rta Osiyolik allomalarning jahon sivilizasiyasiga qo'shgan hissasi.	2
9	Amir Temurning “Temur tuzuklari” – davlat boshqaruvi to'g'risidagi muhim manba sifatida.	2
10	Amir Temur va temuriylar davrida ilm-fan va madaniyat.	2
11	Jaloliddin Manguberding Vatan himoyasi yo'lidagi jasorati.	2
12	Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklarida ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hayot.	2
13	Turkiston jadidlari ilgari surgan g'oyalar, ma'rifiy qarashlar va ularning mazmun-mohiyati.	2
14	Turkistonda mustabid sovet hokimiyatining o'rnatilishi va uning ayanchli oqibatlari.	2
15	O'zbekistonda 40-yillar oxiri - 50-yillar boshidagi qatag'onlar.	2
16	O'zbekistonda 50-80 yillarda iqtisodiy va ma'naviy hayot, turg'unlik holatlari va uning sabablari.	2
17	Ikkinchi jahon urushi yillarida o'zbek xalqining fashizm ustidan qozonilgan g'alabaga qo'shgan hissasi.	2
18	O'zbekistonda 50-70 yillarda paxta yakkahokimligining kuchayishi va ekologik muammolarning kelib chiqishi.	2
19	Sudlarning haqiqiy mustaqilligini ta'minlashga qaratilgan sud-huquq sohasidagi islohotlar va ularning ahamiyati.	2
20	O'zbekiston Respublikasida ommaviy axborot vositalarining faoliyati (o'zgarish va muammolar).	2
21	O'zbekiston mustaqil taraqqiyot yo'lida.	2
22	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning beshta tashabbusi va uning ma'naviy madaniyatni ta'minlashdagi o'rni.	2
23	2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirish Harakatlar strategiyasining mamlakatni siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy rivojlantirishdagi ahamiyati.	2
24	O'zbekistonda turizmni rivojlantirishdagi amaliy ishlar va bu sohada istiqboldagi vazifalar.	2
25	Qonun ustuvorligini ta'minlash, sud-huquq sohasini isloh qilish.	2
26	Qishloq xo'jaligi va sanoat sohasidagi o'zgarishlar.	2
27	O'zbekistonda inson huquqlari va erkinliklari kafolatining yaratilishi.	2
28	O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qoshidagi vakil (ombudsman) instituti va uning inson huquqlari va erkinliklarini ta'minlashdagi o'rni.	2
29	Milliy xavfsizlikni ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar.	2
30	O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida roli.	2
JAMI:		60 soat

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

O'zbekiston tarixi o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba:

- fanning predmeti, nazariy-metodologik asoslari, manbalari va ahamiyatini, O'zbekiston tarixi jahon tarixining ajralmas qismi ekanligini, o'zbek davlatchiligining shakllanishi va rivojlanishi jarayonlarini bilishi kerak;
- o'zbek davlatchiligining shakllanishi va rivojlanishi, xalqimizning dunyo sivilizasiyasiga qo'shgan hissasi xaqida bilishi kerak;
- O'zbekiston tarixining asosiy davrlari va taraqqiyotining tadrijiy bosqichlari to'g'risida, ularning uzviy bog'liqligi va davomiyligi, tarixiy voqealar vorisiyligi haqida tasavvurlarga ega bo'lishi lozim;
- mustamlakachilik va qaramlik davrida O'zbekistonning turli sohalari rivojlanishiga qarshi siyosat va ularning ayanchli oqibatlari, turli davrlarda istilochilarga va mustabid tuzumga qarshi ozodlik yo'lidagi kurashlar hamda vatanparvalik jasoratlari haqida bilishi, Vatanimizning rivoji yo'lida faol ishtirok etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
- ajdodlarimizning jahon sivilizasiyasiga qo'shgan hissasi to'g'risida chuqur bilimga ega bo'lishi, ularning ibratli hayoti va faoliyati bilan faxrlanish his-tuyg'usiga ega bo'lishi zarur;
- O'zbekistonda davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi, huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyati asoslarining barpo etilishi, yangilanish va modernizasiya jarayonlari haqida to'laqonli bilimga ega bo'lishi kerak;
- Vatanimiz tarixi bo'yicha o'z tarixiy tafakkurini boyitib borish va tarixiy haqiqat tamoyillari asosida tarixiy voqealar va jarayonlarni tahlil qila bilishi lozim;
- Ajdodlarimiz ibratli hayoti va faoliyati bilan faxrlanish va vatanparvarlikni namoyon eta olish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
- Tarixiy voqea va hodisalar natijalarini qiyosiy taqqoslash orqali ulardan xulosalar chiqara olishi;
- O'zbekiston tarixida kechgan jarayonlarga nisbatan o'z nuqtai nazariga ega bo'lishi, xulosa chiqara olishi va o'zining jamiyat tarraqqiyotida tutgan o'rni anglash ko'nikma va malakalariga ega bo'lishi lozim.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- Ma'ruzalar;
- Interfaol keys-stadilar;
- Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- Guruhlarda ishlash;
- Taqdimotlarni qilish;
- Individual loyig'alar.

VII. Kreditlarni olish talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI

Rahbariy adabiyotlar:

1. Mirziyoyev SH.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T. 1. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
4. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
5. Mirziyoyev SH.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. - Toshkent: O'zbekiston, 2021.
6. Karimov I.A. Inson uning huquq va erkinliklari – oliy qadriyat. T. 14. – Toshkent: O'zbekiston, 2006.
7. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
8. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. – Toshkent: O'zbekiston, 2011.
9. Karimov I.A. Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir. – Toshkent: O'zbekiston, 2015.

Asosiy adabiyotlar:

10. Murtazayeva R.X. va boshqalar. O'zbekiston tarixi. Darslik.-T.: Yangi asr avlodi, 2003.
11. Usmovov Q. va boshqalar. O'zbekiston tarixi. Darslik. –T.: SHarq, 2007.
12. Murtazayeva R.X. va boshqalar. O'zbekiston tarixi. O'quv qo'llanma. T.: Akademiya, 2010.
13. Eshov B., Odilov A. O'zbekiston tarixi. 1 jild. Eng qadimgi davrdan XIX asr o'rtalarigacha. Darslik. - T.: Yangi asr avlodi, 2014.
14. O'zbekiston tarixi. 11 jild. Mualliflar jamoasi. T.: Yangi asr avlodi, 2015.
15. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. – Toshkent.: ma'naviyat, 2017.
16. O'zbekistonning eng yangi tarixi. Mualliflar jamoasi. Y.Ergashevaning umumiy tahriri ostida. Qarshi, Intellect, 2022.
17. O'zbekiston tarixi. O'quv qo'llanma. Mualliflar jamoasi. Y.Ergashevaning umumiy tahriri ostida. Qarshi, "Voriz-nashriyot", 2020

III. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Bobojonova D. O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. O'quv qo'llanma. -T.: SHarq, 1999
2. Oblomurodov N., va boshqalar. O'zbekiston tarixi. O'quv qo'llanma. –T.: Yangi asr avlodi, 2011.
3. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T.: SHarq, 2000.
4. O'zbekistonning yangi tarixi. Ikkinchi kitob. O'zbekiston sovet mustamlakachiligi davrida. -T.: SHarq, 2000.
5. O'zbekistonning yangi tarixi. Uchinchi kitob. Mustaqil O'zbekiston tarixi. -T.: SHarq, 2000.
6. Murtazayeva R.X., Doroshenko T. I i dr. Istoriya Uzbekistana. Elektronniy uchebnik dlya vuzov. – Tashkent, 2010.
7. Murtazayeva R.X. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik. O'quv qo'llanma – T., Universitet, 2007.
8. Sa'dullayev A. Qadimgi O'rta Osiyo tarixi. O'quv qo'llanma –T.: Universitet, 2004.
9. Sa'dullayev A. va boshqalar. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat taraqqiyoti. O'quv qo'llanma –T.: Akademiya, 2000.
10. Eshov B.J. O'rta Osiyo qadimgi shaharlari tarixi. O'quv qo'llanma.-Toshkent, 2006.
11. Eshov B.J. Qadimgi O'rta Osiyo shaharlari tarixi. Darslik. –T., Fan va texnologiya, 2008.

12. Eshov B.J. O'zbekiston davlatchiligi tarixi. O'quv qo'llanma.- Toshkent, Ma'rifat. 2009.
13. Mustaqil O'zbekiston tarixining dastlabki sahifalari. – Toshkent, 2000.
14. 10. Erkayev A. O'zbekiston yo'li. – Toshkent: Ma'naviyat, 2011.
15. Mustaqillik: Izohli ilmiy-ommabop lug'at. M. Abdullayev va boshqalar: to'ldirilgan uchinchi nashri. – Toshkent: SHarq, 2006.
16. Mustaqil O'zbekiston tarixi. Mas'ul muharrir A. Sabirov. – Toshkent: Akademiya, 2013.
17. Noveyshaya istoriya Uzbekistana. Rukovoditel' proyekta i redaktor: M. A. Raximov. –Toshkent: Adabiyot uchqunlari, 2018.
18. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. -T.: Fan, 1993.
19. Abu Rayhon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. 1 jild. -T.: Fan, 1968.
20. Asqarov A. Eng qadimiy shahar. -T.: Ma'naviyat, 2001.
21. Azamat Ziyo. O'zbek davlatchiligi tarixi.-T.: SHarq, 2000.
22. Abulg'oziy. SHajarayi turk. -T.: CHo'lpon, 1992.
23. "Avesto". "Yasht" kitobi. O'zbek tiliga M. Ishoqov ilmiy-izohli tarjimalari. -T.: SHarq, 2001.
24. Alimova D.A. Istoriya kak istoriya, istoriya kak nauka. Tom. 1, 2. – T.: Uzbekistan, 2008, 2009.
25. A'zamxo'jayev S. Turkiston muhtoriyati.-T.: Ma'naviyat, 2000.
26. Amir Temur Ko'ragon. Zafar yo'li. -T.: Nur, 1992.
27. Ahmedov B. Sohibqiron Temur (hayoti va ijtimoiy-siyosiy faoliyati). -T.: Fan, 1996.
28. Ahmedov B. O'zbek ulusi. –T.: Meros, 1992.
29. Jadidchilik: islohot, yangilanish, mustaqillik va taraqqiyot uchun kurash. – T.: Universitet, 1999.
30. Siyoyev H. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. -T.: SHarq, 1998.
31. Siyoyev H. O'zbekiston mustaqilligi uchun kurashlarning tarixi - T., SHarq, 2001.
32. Ibrohimov A. Biz kim o'zbeklar -T.: SHarq, 2000.
33. Levitin L. O'zbekiston tarixiy burilish pallasida. -T.: O'zbekiston, 2001.
34. Mirzo Ulug'bek. To'rt ulus tarixi. -T.: CHo'lpon, 1994.
35. Mustaqillik izohli ilmiy-ommabop lug'ati. -T.: SHarq, 2009.
36. Muhammadjonov A. Temur va temuriylar davri. –T.: Fan, 1996.
37. Mo'minov I. Amir Temurning O'rta Osiyo tarixida tutgan o'rni va roli. -T.: Fan, 1993.
38. Murtazayeva R.X. Tolerantnost kak integriruyushiy faktor v mnogonatsionalnom Uzbekistane. T.: Uzbekistan, 2010.
39. Nasimxon R. Turk xoqonligi. –T.: Meros, 1993.
40. Nizomul mulk. Siyosatnoma. –T.: Adolat, 1997.
41. Sulaymonova F. SHarq va G'arb. -T.: O'zbekiston, 1997.
42. Temur tuzuklari. -T.: G'afur G'ulom, 1991.
43. Temur va Ulug'bek davri tarixi. –T.: Qomuslar bosh taxririya, 1996.
44. Usmonov Q. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integrasiyalashuvi. – T.: Moliya, 2003.
45. tafsilotlari. –T.: Yozuvchi, 1999.
46. Eshov B.J. Sivilizasiya tizimida ilk shaharlar. Toshkent, Zar qalam, 2004.
47. Yunusova X.E. O'zbekistonda sovet davlatining milliy siyosati va uning oqibatlari (XX asr 80-yillari misolida). –T., Zar qalam, 2005. 7, 75.
48. Yunusova X.E. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va ma'naviy jarayonlar (XX asr 80-yillari misolida). –T., Abu matbuot-konsalt, 2009. 10,23 b.t.
49. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi. T.1-12. –T.: O'zME davlat ilmiy nashriyoti, 2000-2006.

IV. Axborot manbaalari:

1. www.ziyounet.uz.
2. www.edu.uz.
3. www.google.uz.
4. www.gov.uz.

